

آپوره شاپنگ

عماقٹ عثمانیہ دہ سنہ لکھی (۶۵) ، الق
آیانی (۳۵) غروشدہ ۔

عماقٹ اجنبیہ دہ سنہ لکھی (۱۷) ، ائمہ
آیانی (۹) فرانقدہ ۔

ادارہ ہائے

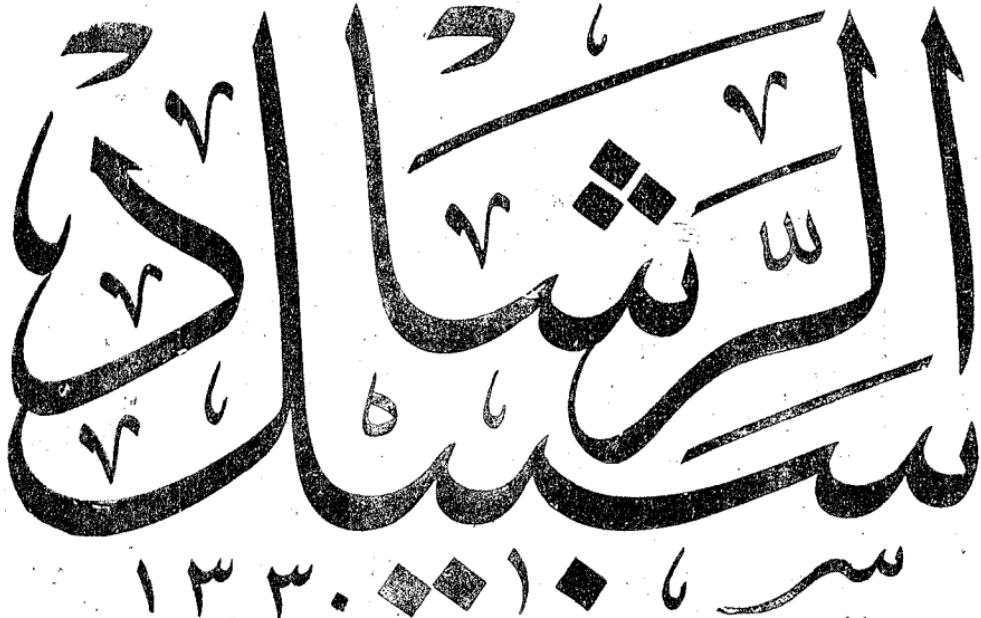
باب عالی جادوستہ دائرہ مخصوصہ

امظہارات

آپونہ بدی پشندہ ۔

§

مسکنکہ موافق آثار مع المعنیہ قبول
اوں توڑ ۔ درج ایدمین یا زیلر اعادہ
اوں نماز ۔

دینی، فاسنی، علمی، ادبی، سیاسی ہفتہ تلقیٰ گروہ اسلامیہ در.

والله یہدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول: ح. اشرف ارباب

پخشنبہ

۱۸ صفر ۱۳۳۲

عدد ۲۷۹

۲ کانون ثانی ۱۳۲۹

جلد ۱۱

امظہارات

رسالہ مدن آلدینی کو تملک پڑنے والے
بتوں یا زیلر، ہر ماں کی برقرارہ طرفان
قہاس اولاد نہ یہلیں ۔

§

مکن بذرک، امغارلک واضح و اور و ناقل
ادلسی و آپونہ صرہ نومروں محنتی
پولوں مسی لازم در ۔

§

مالک اجنبیہ ایچون آپونہ اولاندری
آدرسلیشک فرانسر جہدہ یا زلیسی دجا
اوں توڑ ۔

§

پارہ کوندرل دیکی، ان نیہد را ولدینک
 واضح، پیلے بلسی دجا اوں توڑ ۔

از الله یه چالشمق مکن اولمازدی . آنجوں فدا کار بر طاقم ذواتک هیچ بو مقصدک استحصالندن صکرہ چالشمق ایچون میدان اچدی . عجیا او وقتدن بری مات کندیسی جھل و تعصیک استبدادندن قورتا منه چالشیدی؟ ایشته دوشونیله جک مسئله بودر سز ارک هر کسی الاهک امری و رسولنک سنتی او زره تعلیم و تربیه اید او نلر شریعت مبیجا لهک کندیلوینه بخش ایتدیک حقوقی از کنور و حسن استعمال ایدرلر . سز انبانلر « حریت » اساسنے مستدا ان بر شریعتدن دهاریاده حقوق بخش ایده مزسکر . زیرا هر حقک بر این وارد رکه بشنه سنتک حقوق اخلاق ایتمدکه اونی تجاوز مکن دکلر . او حد داخلنده کی حقوقی ایسے شریعتمنز تامین ایلشدر . بیلکیز حقوق درجه مرمیعیتی معلومینیه متاسبدر ، معلوم اولیان بر حق موجوده دکلر . مزیالکز قادیناره دکل ، حق ارککاره حریت ویرمک ایسترنیکز اونلره حق وظیفرلری آکلاندیکز ، یوقسه هر درلو مساعیکز سبک و محکوم عقامدر . محمود اسعد

قانون طبیعت تبدیل اولنه من ،

طبعاً و فطرة ضعیف اولان مخلوقات هیچ بر زمان قوی اولان قادینار خاقاً ضعیفتر ، بوناره نه قدر سوس ویریلورسہ ویرنی هیچ بر زمان ، هیچ بر ملکتده رجاله مساوی او له مزلر . او لق ایسترلرسه قانون طبیعته قارشی حرکت ایتشن او لدقنندن طرف کندیلوی ایچون مضرتدن بشقه بر شی تولید ایده من . بوکون قادین فطرة ارککاره مساواتی دعوا ایده جک قدر آحق آدم دنیاده . از ور اولنه من . زیرا بو، عقلاء ، شرعاً ، فناً ، بداهه و بتوون جهانده ، احلاه دخی آشکار و ظاهر او لدینی جھتلہ بو باید سوز سویله هک بیله فتنه مع مافیه حق و حقیقت دشمنانلرینه دامآ شیطان معین او لدیندن ساده دلانک اغفال اولنه بیلمک احتماله مبنی بر قاج سوز سر لزوم کورولمشدر .

برکره بزم اسلامیتده « الرجال قوّامون على النساء » نص تاطی صوکره بوکون دنیانک اک مدنی آوروپالیلرک هارکیسنسنک پارلائز . قادیناردن اعضا بولنیور ؟ هیچ بر ملکتده يوقدر . عجیا قادینار مساوات ویرمشلر ظن ایتدیکمز اوروپالیلر نه ایچون قادینارینه بر ویرمیورلر ؟ نه ایچون نظارتاردن بر موقع ویرمیورلر ؟ نه ایچون بر مؤسسه مالیلردن برندہ اوسون اداره کندیلوینه تودیع اولنیور ؟ اشته شو صورتله عربیض و عمیق ملاحظه لر ایله بر چوق سؤال اولنه ماملری در ، هیسنه یکانه جواب : ارکاک درجه سندہ عقل و تدبیر دکل ارککلر ایشنه قاریشمیق ، بتوون دنیاده فعلاً قادینار در غیرین

تدقیق ایتدم . الیوم بوناره اصول جدیده او زره تدریس ایدیان شا کردانک عددی نیکی متخاوزدر . سن تحصیله واصل اولان قزرلدن تعالم و تربیه کورمهین هیچ ، اما هیچ برفود يوقدر ، مادی و معنوی ترقی کی کوردیکزی ؟ ایشته جدیت بوکا دیزل . « قادینار نه بولده تسترا ایمه لیدر ؟ » کی حکم شرعیتی معلوم اولان مسائل ایله او غرامشمق اونلرک عقلارینه بیله کلن .

ای بش سندن بری « تسترا نشوان » مسئله سی حقنده اجاله قلم ایدن محربن کرام ! سزک استانبولکزدہ قادینار شویله طوریسون ، ارککلریکزک ایچنده او قوری بازار قاج کشیکز واردر ؟ مشروطیتندن بری تعلیم و تربیه نشوان خصوصیتندن نه قدر ترق حصوله کتوردیکز ؟ قادیناریکزی آئندہ تحصیل کورمش ، نه ایدوکی بلور سز بر طاقم هکیم بوزو نتیرینک دست تحریبکاریسنه تسلیم ایدیورسکر . آنلری تداوی ایده جک بر طبیبه مــله ، یتشدیدریکزی ، پاخود یتشدیدریمکه تشیث طورر ایکن شکله عائد بر مسئله نک اطرافنده طولاً شوب طوریورسکر . بو اولیله بر مسئله که جاندہ بر قادنہ اولمازدندن بشقه ادامه سندہ خسر واردر . طرفین بینه عداوت و خصوصیت الفا ایمکدن ، تفرقہ حصوله کتور مکدن بششه بر قادنہ مفید دکلدر . سلامت مملکت نامنہ بومسئله ای آرتق موضوع بحث ایمکدن واژ چیکز .

برده آرہ صره « تحریر مرأه » یعنی قادیناره حریت ویرمک مسئله سنک موضوع بحث او لدینی کوریورم . بویله بر مسئله نک موضوع بحث اولمی اوروپایی چوق بیلملکلکمزر مقابله کنڈی حقوقی بیامدیکزدن نشأت ایدیور صانیم . اوروپالولو بومسئله ایله مشغول او لیورلریا ! ایشته بوقدر کافی ! بزده مشغول او لیورز . اما اونلر نه ایچون مشغول او لیورلر . بونی تحری ایدنیز یوق . (کوریورسکزیا ! بعض اخــوانزی رنجیده ایمه هک ایچــون اوروپا مقلد لکزدن بحث ایمیورم) . بــر ، قادینار مزه شریعت اسلامیه نک بخش ایتدیکی حقوقی تأمین ایدم ، اوندن زیاده ســنه احتیاجلری يوقدر . اوکا آوروپالی قادیناره غبطه ایدر .

شاشارم ! ارککلری بیــله هنوز حر اولیان بر ملکتده قادیناره حریت ویرمکدن بحث او لیور . کرجه مــلکتــمــزــدــه مشروطیت اعلان او لندی ، بونکله نائل حریتی او لدق ظن ایدیورسکر ؟ حالبوکه سز یالکز او زریکزدن مادی او لان استبدادی رفع ایده بیلکن . استبداد مادی هــ وقت قــوة مــادــیــه اــیــلــه رــفع وــازــالــه اــیــلــه بــیــلــلــر . لــکــن بــونــکــلــه اــنــســانــلــرــ خــرــ اوــلــشــ اــولــماــزــ . اــصــلــ حــرــیــتــ جــھــلــ وــتــعــصــبــ اــســتــبــدــاــنــیــ رــفع وــازــالــه اــیــلــه نــحــاــصــلــ اوــلــوــرــ . جــاــهــلــ بــرــقــوــمــه ســزــ اــیــســتــدــیــکــکــزــ قــدرــ حــرــیــتــ وــیــرــیــکــزــ ؟ او ، یــنــهــ شــدــتــلــیــ بــرــاســارــتــ زــنــجــیرــیــ التــنــدــهــ اــیــکــهــ مــکــدــدــهــ درــ اــســتــبــدــاــدــ مــادــیــیــیــ اــیــزــالــهــ اــیــلــهــ مــلــتــکــ اــیــشــیــ نــهــایــتــ بــولــشــ دــکــلــدــرــ ، بــلــکــهــ بــیــکــیــ باــشــلــامــشــدــرــ . بــچــونــکــهــ اوــلــجــهــ موــانــعــ مــادــیــدــنــ طــوــلــاــیــ اــســتــبــدــاــدــ مــعــنــوــیــیــ

يالبکز شو طاشیدقاری عنوانی ملاحظه ایمک کافیدر . اك بیوک عائله لره
منسوب اولوب ، اركلارك ظامی نتیجه سی او لهرق بو نامی طاشیماه
محبور او لمش بیکلارجە قادین اك متمدن ملتىر ایچىنده موجوددر .
مدنى او رۇپايلير يالدىزلى كلهلار ايله حيواناتك حقوقى حمايە جمعيتاري
يياپارلر ، فقط هېجنىسارى اولان بو بىچاردلره مىحەت شوyle دورسون
اك شىئىم تىخقىرلەرن كىرى قالمازلر .

بو خصوصده پك بيوک آدملى طرفىدن غایت مهم ائرل بازلىش
اين آوروفا اقوام متمدننه سنه قطعاً تأثير ايمه مشدر .

شوحالدله بزم سرسریارکسوزلرینه قطعیاً سمع اعتبار ایته مک لازم ایکن
بعض بدطیغت سفیلر سفاحت و اخلاققیز اقده کوکاره قدر یلتنمک ایستولو.

عبدالرشيد ابراهيم

محترم مبین الرئاد ہی بیده اسلامیہ ہیئت خوبی سی اڑاکہ کر امن
تستر حقنده فاطمہ زہرا خاتم انبیاء طرفندن یازبلوب سبیل الرشادک
سبیل الرشاد کی معتبر و محترم بر جریدہ اسلامیہ صحیفہ لرنہ اسلامیتی
یاد ایتکی پاک بیوک ذل عد ایسیدیکم بر طاقم ہذیانامہ لرا؛ شو صوک
کونلرڈہ تستر حقنده صاووردقاری ترہاتھ قارشو ہمشیر ملر مدن بری طرفندن
یارلیش بر مدارفعیہ تصادف ایدہ مکالمہ بخی جداً مخزون ایدر طور وردی.
فاطمہ زہرا خاتم انبیائیں مکتوبلری حمد اولشون بو خزنی ازا الہ ایتدی.
یالکثر بونکھے قلمیوب مشارالیہانک بوبابدہ اظہار بیورمش اول الدقلری،
حسپات دیانتپروری بخی کنندیلرینہ عن صمیم عرض تشرکہ و ببو و سیلہ ایله
دین میں اسلامک بزر مسلمان قادر نتلر حقنده پاک بیوک بر نعمتی دیمک او لان
تستر اصر مہمی حقنده عقلیمک ایردیکی، دیلک دونہ سلیمکی قدر بیان
افکار و مطالعیہ یہ سوق ایلدی. قلت بضاعدم حسیبلہ بومکتبہ تصادف
اولدلحلک اولان خطباً تملک حسن نتمہ با غشلانہ حقنندن ایم وارم.

تستر عليهنه شمدى يه قدر يوروديان شکایات باشیجه شو اوچ
ماددهده خلاصه ایدیله بیلور : تستر قادیتلرک احرار کالات ایللرینه مانع
ایمش، کندیلرینى ارکلرک اسیرى قیلارميش، اجتماعى و اخلاقى حقوقى
محروم ایدرمىش. ایشته بوکى مدعیيات هېیچ شېرىه ایتماملى ك دیانت جلیله
اسلامىيەنڭ حقايقىنە، مخدرات اسلامىيەنڭ موقع حقوقى و اجتماعىلرینە واقف
اولىيان، دها طوغرىسى اسلامىيەن علاۋەسى بولۇيان بر طاق سېكىغزاڭ
اژىر مفالطە و جەھللىرىدەر. عاجزە كىز تىستە تامىلە رعایتکار اولدىنەم حالىدە
تحصىل علم و معرفە دوام و بىرچوق ارکك معلملىرىك رحلە تىرىسلەندە
استقاضە ایدیورم. اكتساب کالات يولىدە تىستەن دېمىز بىزىرە امىزىتىدىيەن تىستا ئاتامىن
كورمەم و كورمەيە جىكمەدە مطمئنەم. دېمىز بىزىرە امىزىتىدىيەن تىستا ئاتامىن
ایتىش اولدىنەي اجتماعى و اخلاقى فوائىددەن بورادە اووزون اوزادى يه بىح
ایتىھە جىكم . بوبابىدە پاك چوق اثار عاليە وجودە كىتىرىلى. جناب جق
مۇ لەپلەر ندن راضى، اولسۇن. تىستە حىنى تىرسە اسلامىيە كورمەش، بىر عائلە

دوغري کندى وظيفه لرنده جخى ارككلار لە رقابت ايدىمە مىشىلدۇر. مثلا
اشجىلىق بۇتون دىنادە قادىتلەرە منحىسىن اولماسى لازم اىكىن، ئىلى يومنا
ھذا بۇتون جەهاندە آشجى اوستەلرى ارككلار در.

بوکون قادینلارك كندى قىمتلىرى تقدير و ارتككاره قارشى موقۇلىنى تأمين ايجون كىندىكارى البسەلەرىنى دىكىمك ، البىنەلرك مودەسىنى دوشۇنكىنديلىرى ايجون اك مەھم دوغرىيدىن دوغرى كىنديلىرىنه عايد اوپقى اىچاب ايدىكىن ، يىنه بونلىرى ارتككار اختراع ايدىر ، ارتككار دوشۇرولو . قادىن البسە و شاباقلىرىنه عايد ترزىلارك ئاكىمەملرى ارتككاردر . دها نىجە بوکى حقايق میداندە و آورۇپا عقلاسى طرفىسىن دىخى تصديق اولىشىدر . حتى بوتون كەرە ارض مەدىنلىرىنات مەسلىنى اولان روس مشاهير ادبىسىندن قولىت تۈنسىتى دىخى نسوانڭ رجالە مساوى اوله مېھجۇنى اك واضح براھين ايلە شرح ايتىشىدر .

بزده قادینلارك مساواتندن بحث ايمكده او لنلر كاملاً دكل ايسي هده
قسم اعظمي بر طاقم عائله حياتندن محروم سفهه کرو هي در . بو نلر اود رجه
حياسز حر يفلر در که فعلاً تحت نسکاحنده او لان کندی قادینلريشك قاتل لريدر .
بونلر لاثک بيو لـ « مجتهد » لرندن يوزندن ماعنت آقار بريني پك يقيندن بيلورم :
حرمني هفتنه ده بر قاج دفعه لر باستونلر ايله دو كدك مياعدا ايم شـ تاده
صغوق کونزره قاديني تطبيق ايده رك برا وظيه يه قاپا تير ، کوموري ياقدير .
هاديني کي يمکني دخني ويور مندي ، صغوقلر چکدك دن ضوکره تکرار نسکاح
ايدر ، آليزدي . قاج سنه لر بوصور تله قاديني هر نوع حقوق انسانيه دن محروم
ايده رك ، بر چوق طلاق لاردن صوکره بر آرالق کندی ياشدن درت مثلی
کوچک پاره سی چوق جه سور توکات بريني بولور بولماز همان بیچاره قاديني سوقاغه
آمشدر . حتى کنديسنك پك صميي احباسى دخني بومسى ئادن ئاطولاي
کنديسيله قطع علاقه ايشـ لاردي . دېيکر بر پك افندى ده حرمني ايمكىز
چـ و حق دنيا يه كتوردىيکي اچجون تطبيق اىستدى . بو مساوا تجي لردن
يالكز بزه اسماري يه معلوم او لنلر دن بوکي معامله لري ياه اوچ دورت طلاق
بر سنه ظرفنده واقع او باشدر .

شوحال لایقیله ملاحظه اولنورسه بومساوا تھیلرک اسائن مقصدلری
بیخاره قادینلرک اوضعفیتلرندن بالاستفاده ناہو سلرینه قدر تجاوزدن بشقه
برشی اولامیه جغتی آرتق سویله مکه حاجت سله بوقدر .

بصوره زماننرده روسیه تاتارلرند بعضا نسوان اسلام مکاتب
عالیه بی اکال ایده را کسب امتیاز ایشلر ایسه بونارک یکونی ده او توز
مالیون مسلمان ایچنده انجق ایک او چیوز قادیندن عبارت در . بونارک ده
برقاچ دانه سی تنصر ، برقاچ دانه سی ده سؤ اخلاق ایله هدینته ختم
ویر مشدر . بونارک ایچ یوزیخی تامیله بیلورز ، ایلر وده ایحباب ایدرسه
شتر وسانده ایدرز .

اھل انصاف ایچون آوروپا مدنیتک قادینلره بخشن ایتدیکی سوء نتیجه ھی ملا ھنھے ایتك ایچون بوتون آوروپا بلادمتمند نہ سنده سوقا قاردره سور و نمکده او لان عموما (Braslituee) نامله معروف مغدور قادینلر ک